

'La nit del gall', de Jordi Dausà: quan el món es converteix en un pati de deixalles

'La nit del gall' és una història sobre la hipervigilància i la hipertecnificació com a armes de deshumanització focalitzada en un protagonista tecnòfob amb mala sort còsmica i eterna indecisió

Anna Carreras Aubets

Robots treballant amb ordinador PHONLAMAIPHOTO / GETTY

Després de tres relats sense la difusió que mereixien i de les novel·les *Lèmmings* (2018) i *De sobte pensa en mi* (2021), publicades a Llibres del Delicte, l'escriptor i mestre Jordi Dausà (Cassà de la Selva, 1977) escriu *La nit del gall* (La Campana), una història sobre la hipervigilància i la hipertecnificació com a armes de deshumanització focalitzada en un protagonista tecnòfob amb mala sort còsmica i eterna indecisió.

Dedicada a Vicenç Pagès Jordà, el relat té elements distòpics però no pertany al gènere de la ciència-ficció. Comença amb un primer capítol intrigant en el qual hi ha un canvi de rols: en Matt –farmacèutic addicte als omegabloquejants– condueix un cotxe atrotinat mentre el Taxista ronca torrat al seient del copilot. Hi ha drons sobrevolant el món. El segueix un cotxe negre. En acabar, l'amable narrador omniscient ens avisa: "Però no patiu, que ja us ho explico jo, com ha arribat fins aquí". *La nit del gall* és un *flashback* per reconstruir el periple d'en Matt fins que fugí de Barcelona amb el Taxista pesant figures al costat. En alguns moments, el bo del narrador ens estalvia detalls "que no tinc temps d'explicar".

Som en un aeroport buit i agònic la nit de Nadal. En Matt torna a Catalunya des d'Irlanda, on treballa com a professor. L'espera l'Eloïsa, l'amiga seixantina i farmacèutica com ell: soparan

junts amb la Vane i la Coral. En un cotxe intel·ligent que fa el que vol i que està dotat de càmeres interiors, pilot automàtic i control d'alcoholèmia per part d'una veu en off –"la Sofia, una de les assistents domèstiques més populars"–, la parella dialoga sobre els canvis flagrants (i no sempre bons) d'una actualitat que per al lector resulta futurible i molt versemblant basada en una depressió econòmica rotunda: "La majoria van perdre la feina per culpa de la superpoblació de drons i els avenços en intel·ligència artificial". En Matt es distreu contraposant el paisatge humanitzat d'Irlanda amb el rerepaís català, gris i dur. Quan arriba a casa de l'Eloïsa, en Matt s'adona que ha agafat la maleta equivocada. I aquesta valisa conté un paquet amb cocaïna que li portarà més d'un maldecap. ¿Els narcos han utilitzat en Matt de mula o es tracta d'un simple error logístic a l'aeroport?

Dausà accelera el ritme narratiu a mesura que passen uns capítols estructurats al voltant del sopar de Nadal i del matí de l'endemà, es tramen intrigues de *thriller* i augmenten les dosis de sentit de l'humor bandarria marca de la casa. L'únic element estàtic és el cotxe negre amb gent a dins que hi ha aparcat al carrer mentre sopen. Dausà engega la maquinària de la reflexió –amb un llenguatge suculent– per arribar a la conclusió que potser temps passats foren millors. Ho fa a través d'un intens monòleg interior narrat: en Matt no pot parar de barrinar.

Tecnologia quàntica, tatuatges hologràfics, modificacions ribonucleiques i nanomedicina, contestadors amb errades de comprensió, repunt dels opiàtics i de tota mena d'addiccions, retorn de la sarna, implantació de xips al cos, canvi climàtic en tota regla, suïcidis freqüents, abandonament massiu de gossos, policia més corrupta que mai, publicitat personalitzada i algorismes però zero humanitat en un planeta on "la mandra i la comoditat poden més que no pas la ideologia". Cap consciència ecològica en un planeta precari. La intel·ligència artificial concentrada en la veu de la Sofia –un personatge clau de *La nit del gall*– sobrevola tot el llibre. D'aquí a uns quinze anys, ¿la gent tindrà robots i assistents digitals a casa amb tota l'alegria del món? ¿Acceptarem una supervisió contínua de la nostra intimitat?

'La nit del gall' Jordi Dausà

- Editorial La Campana
- 192 pàg. / 20,90 euros

Publicat a: Diari Ara, 26 de maig de 2023

Font del document: https://llegim.ara.cat/critiques-literaries/mon-converteix-pati-deixalles-jordi-dausa_1_4708664.html